

Nem minden az, aminek látszik

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Példabeszédek 14-15; Ézsaiás 5:20;
Dániel 7:25; Máté 20:26-28; Márk 12:30-31

*„Van olyan út, mely helyesnek látszik az ember előtt, és vége a halálra menő út”
(Péld 14:12).*

Amint Pál apostol mondta: *„most tükör által homályosan látunk”* (1Kor 13:12). Olyan keveset látunk, és az is a gondolataink szűrőjén át érkezik. A szemünk és a fülünk – lényegében minden érzékszervünk – a valóságnak csupán szűk mezsgyéjét mérheti fel.

Be lehet csapni minket, és nemcsak a külvilágot, hanem még önmagunkat illetően is! Az álmaink, a nézeteink és még a véleményünk is egyaránt torz képet mutathat a valós állapotunkról, és éppen ez a legveszélyesebb megtévesztés.

Mit tegyünk hát, hogy megvédjük magunkat a csalásoktól? A *Példabeszédek könyve* alapvető tanácsot ad. Ne bízunk magunkban úgy, mint a bolond teszi! Bízunk inkább az Úrban, aki kezében tartja az események menetét még akkor is, amikor azt érezzük, hogy minden rossz irányba tart! Röviden tehát, hittel, nem pedig pusztán látásból kell élnünk, mivel a szemünk különösen megtévesztő lehet, mert a valóságnak csak csekély részét érzékeli, és ami még rosszabb: eltorzítva adja vissza azt a keveset is, amit megláttat.

A BOLOND BIZTONSÁGA

Mit tudhatunk meg a bolondról *Példabeszédek könyve 14. fejezetéből?*

A bolond kevélyen szól (Péld 14:3). A bolond számára az első megtévesztés a „kevélység” beszédével kapcsolatos. A szájára vonatkozóan említett „kevélységnek pálcája” kifejezés a végső büntetésére utal. Gógös, kérkedő szavai (lásd még Dán 7:8) miatt kap ütést az ajkára, míg a bölcseket megtartja a beszédük.

A bolond csúfolja a bölcsességet (Péld 14:6-9). Látszólag a bolond keresi a bölcsességet, pedig valójában nem hisz, hanem kételkedik benne. Nem is fogja megtalálni, mert magában úgy képzei, hogy rajta kívül nem létezik bölcsesség. A legfélelmetesebb az, ahogyan a törvényszegéshez viszonyul. Ugyan mi jelenthetne nagyobb veszedelmet annál, mint amikor valaki a bűn kérdésén gúnyolódik?

A bolond naiv, hiszékeny (Péld 14:15). Érdekes, hogy míg a bolond csúfolja az idealistákat, akik még mindig hisznek a bölcsesség értékében, elveszítette a képességét, hogy reálisan meg tudja fontolni azt, amit hall, vagyis „hisz minden dolognak”. Ironikus, de éppen a szekuláris társadalom lényegét érinti ez a megállapítás. A kétkedő, szkeptikus ember gúnyolódik Isten felett, csúfolja a vallást, hangoztatja, hogy csak a gyerekeknek és az öregeknek való az ilyen hit, ő maga viszont sokszor a legnagyobb butaságot elhiszi. Hisz például abban, hogy pusztá véletlen folytán alakult ki az élet a földön.

A bolond lobbanékony (Péld 14:16, 29). Mivel a balga ember azt hiszi, hogy csak neki lehet igaza, nem szakít időt a gondolkodásra. Jobbára az indulatai vezérlik és hirtelen cselekszik.

A bolond elnyom másokat (Péld 14:21, 31). A bolond pszichológiai elemzése az elnyomást és a tolerancia hiányát sejteti. Nem tud másokat türelemmel elfogadni, megvető az emberekkel (lásd Dán 7:25; 8:11-12).

Könnyű a balgaság jeleit másokban felismerni, de mi a helyzet velünk? Az eddigiekben felsorolt jellemhibák közül melyeket kell először is meglátni, majd Isten kegyelmét kérve le is győzni magunkban?

A BÖLCS FÉLELME

Olvassuk el ismét *Példabeszédek könyve* 14. fejezetét! Mit mond a bölcs emberről?

A bölcs alázattal szól (Péld 14:3). A bölcs ember beszéde megfontolt. Hiányzik belőle az öntelt magabiztosság, és ez készletti csendes elmélkedésre. A bölcs megfontolja, amit a másik ember mond, vagyis időt szakít az alapos gondolkodásra és a dolgok mérlegelésére. Képes csendben maradni azért, mert figyel, hajlandó másoktól is tanulni.

A bölcs értékeli a tanulást és a tudományt (Péld 14:6, 18). Azért nem könnyű a bolondnak tanulni, mert nehezebbre esik, hogy leüljön egy tanító lábához. A bölcs viszont alázatos, így könnyen tanul. Egyszerűen élvezzi a tanulás és a fejlődés élményét. Keresi a bölcsességet, meg akarja ismerni, amit még nem tud, és teszi bölccsé.

A bölcs körültekintő, óvatos (Péld 14:15). Aki bölcs, tisztában van azzal, hogy létezik bűn és gonoszság, ezért óvatosan megfontolja, hová megy. Nem bízik meg feltétlenül az érzéseiben és a személyes véleményében. Mindent ellenőriz és tanácsot kér. Viszont azt is alaposan meghányja-veti magában, amit mások tanácsolnak neki. Különválasztja a jót a rossztól (1Thessz 5:21).

A bölcs higgadt (Péld 14:29, 33). A bölcs képes csendben maradni, mert nem a maga feje után megy, hanem a felülről jövő bölcsességre hagyatkozik (Péld 14:14). Istenbe vetett hite miatt tud megnyugodni és uralkodni magán (Ézs 30:15). Az istenfélelemből merít erőt (Péld 14:26).

A bölcs irgalmas, érző lélek (Péld 14:21, 31). Összefügg a két parancsolat: „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet” és „Szeresd felebarátodat” (Mk 12:30-31). Nem szeretjük Istent, ha ugyanakkor rosszul bánunk az emberekkel. Hitünket az fejezi ki leginkább, hogyan viszonyulunk másokhoz, kiváltképp a szükséglet látókhöz!

„Nem mérjük fel, hogy közülünk milyen sokan nem hitben, hanem látásban járnak (lásd 2Kor 5:7). Azt hisszük el, ami látható, miközben nem értékeljük az Isten Igéje által adott drága ígéreteket” (Ellen G. White: *Our High Calling. [Magasztos elhívásunk.]* 85. o.). Mit jelent hitben járni, nem látásban? Hogyan kell ez tenni?

„AZ ÚRNAK SZEMEI”

„Mindenen rajta tartja szemét az ÚR, a gonoszokat és a jókat egyaránt figyeli” (Péld 15:3, RÚF). Milyen érzést kelt bennünk ez a vers? Miért?

A Példabeszédek könyve következő két fejezetének a hangvétele már más, az előző szakaszokhoz képest inkább teológiai jellegű. Gyakrabban utal az Úrra, mint a megelőző példabeszédek. Megtudunk még valami különleges dolgot: „Mindenütt ott van az ÚR szeme” (Péld 15:3, ÚRK).

Az ókori izraeliták az Úr jelenlétének állandó tudatára mondták, hogy „az Úrnak félelme”. Ezzel a gondolattársítással találkozunk a *Zsoltárok könyvében* is: „az Úr szemmel tartja az öt félkét” (Zsolt 33:18). Jób is úgy mutatja be Istent, mint aki az egész föld kerekességét figyeli és meglát mindent, ami az ég alatt történik (Jób 28:24). Éppen ezért jut a pátriárka arra a következtetésre, hogy „az Úrnak félelme: az a bölcsesség” (Jób 28:28).

Ez a példabeszéd tehát arra emlékeztet, hogy Isten meglát jót és rosszat egyaránt, bárhol is legyen. Salamon értelmezése szerint (1Kir 3:9) az igazi bölcsesség azt jelenti, hogy az ember képes különbséget tenni a jó és a rossz között. Emberileg ez a tudat folyamatosan arra emlékeztet, hogy igyekezzünk állandóan jót tenni, ne rosszat, hiszen Isten látja minden tettünket, még akkor is, ha más nem láthat. Sokan azt gondolják, hogy mivel egyelőre elkerülhetik helytelen tetteik büntetését, valóban megmenekülhetnek a büntetéstől. Hosszú távon azonban ez sosincs így!

Éljünk tehát megfontoltan, mert „nincs olyan teremtmény, amely rejtve volna előtte, sőt mindenek meztelenek és leplezetlenek annak szeme előtt, akinek számot kell adnunk” (Zsid 4:13, ÚRK).

Olvassuk el Péld 15:3, Ézs 5:20 és Zsid 5:14 verseit! Milyen meghatározó üzenetet találunk e szövegekben, kiváltképp ma, amikor a „jó és rossz” fogalmát gyakran özszemossák; amikor azt hangoztatják, hogy relatív, mi jó és mi rossz, vagy csupán szubjektív elgondolás, ami objektív módon nem létezik? Miért olyan rossz ez a felfogás? Miért különösen veszélyes?

AZ ÚR ÖRÖME

Olvassuk el Példabeszédek könyve 15. fejezetét! Miért igen nagy kincs az ember számára az öröm?

A Szentírás nem ígér megpróbáltatások nélküli életet. Amint Jézus is mondta: „*Elég minden napnak a maga baja*” (Mt 6:34). Péld 15:15 versének magyarázata szerint pedig a vidám szívű ember még a nehezebb napokat is jobban viseli. Mindenképpen jön fájdalom, szenvedés és megpróbáltatás, és általában nem válogathatjuk meg, hogy mi mikor és hogyan történik. Ami felett viszont uralmunk van, legalábbis egy bizonyos fokig az az, hogy milyen módon reagálunk a történetekre.

Olvassuk el Péld 15:14, 23 verseit! Milyen szerepe van az Úrnak ebben az örömben?

A bibliaszöveg ugyan nem említi kimondottan az öröm okát, viszont a 13. és 14. versek párhuzamos gondolata arra utal, hogy az „*örvendező szív*” (RÚF, ÚRK) az „*értelmes szív*” (RÚF). Annak a szíve ilyen, aki hisz, ezért az adott nehéz helyzetben túlnézve látja a szabadítást. Éppen ez az oka annak, hogy olyan fontos az Istenbe vetett hit. Ezért annyira meghatározó, hogy mi magunk tudjuk, a saját tapasztalatunkból meg legyünk győződve Isten létéről és szeretetéről! Akkor pedig bármilyen nehézségben legyen, akármilyen szenvedés előtt álljon is, az *értelmes szívű* ember képes kitartani, mivel személyesen ismeri Istent, tapasztalta szeretetét.

Péld 15:23 másik fontos gondolatot közöl. Inkább abból származik öröm, amit adunk, mint amit kapunk. A másoknak mondott jó szó örömet kelt abban, aki beszél. Ugyan ki ne tapasztalta volna már, hogy milyen jó érzés akár szóval, akár tettel, akár mindkettővel örömet szerezni másoknak? Amint a *Példabeszédek könyve* már korábban is kifejezte, szavaink óriási erővel bírnak, roppant sok jót, de rosszat is tehetnek. És mennyivel jobb, ha felemelő a hatása a jó szónak, nemcsak arra nézve, aki kapta, hanem annak is, aki azt mondta!

Mennyire vagyunk személyesen meggyőződve Isten jóságáról? Mit tehetnénk azért, hogy a szívünk nyitottabbá váljon e fontos igazság befogadására? Gondolj csak bele, hogy mennyivel jobb az életed, ha tisztán látod, ismered Isten szeretetének valóságát!

február 5.

ISTEN HATALMA

Mindannyiunknak vannak álmai, tervei, a dolgok viszont általában másképpen alakulnak, néha jobban, néha rosszabbul. A Biblia is elismeri az ember felelőségének és szabadságának értékét, viszont azt is hangsúlyozza, hogy Isten uralma alatt tartja az események menetét (lásd Péld 20:24; 21:31; Dániel 2. és 7. fejezete).

Mit olvashatunk Péld 16:1 versében? Hogyan értsük ezt a szakaszt?

Készülj fel, tervezz, de akkor is az Úré az utolsó szó! Ez nem azt jelenti, hogy semmi értelme az előkészületeknek. Viszont a hívő életében megfigyelhető, hogy ha Isten kezébe tesszük le a terveinket, Ő is dolgozik rajtuk és igazgatja azokat (Péld 16:9). Végül Ő szilárdítja meg szándékainkat. Még ellenségeink tettei is a javunkra fordulnak (Péld 16:4, 7). Nem könnyű felfogni e gondolatokat, különösen a nehéz helyzetekben, de vigaszt találunk bennük és megtanítanak bízni Istenben akkor is, ha rettentően rosszul alakulnak a dolgok, amikor a terveink nem a reményeink szerint következnek be. A lényeg, hogy megtanuljunk mindent letenni Isten kezébe. Ebben az esetben biztosak lehetünk abban, hogy vezet, még a legnehezebb időkben is!

Hol az ambíció helye az emberi sikerek tekintetében (Péld 16:18-19)?

Mint mindig, a Biblia itt is óva int a kevélységtől, a felfuvalkodottságtól. Végére is, bűnbe süllyedt emberként ugyan mivel büszkélkedhetünk? Melyik bűn áll élesebb ellentétben Istennel, mint éppen az első bűn, a büszkeség (lásd Ez 28:17)? Jézus nyomatékosan tanította, hogy mennyire ártalmas a nagyravágyás. Tanítványainak azt tanácsolta, hogy inkább az alázatra törekedjenek (Mt 20:26-28).

Milyen szerepe van a szerencsének az ember sikerében (Péld 16:33)?

A Bibliában nincs helye a véletlennek. Még ha valaki úgy is gondolja: a szerencse alakítja az eseményeket, akkor is bízhatunk abban, hogy Isten mindent uralmában tart.

Igyekszünk megérteni, mi miért történik. Közben hogyan segít át a miértek nehéz kérdésein a nagy küzdelem valóságának a gondolata?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Sátán kezdettől fogva a törvényszegésből eredő nyereséggel kecsgettette az embereket. Így csábította el, így vitte bűnre az angyalokat. Így vezette bűnbe Ádámot és Évát. Így téríti le még ma is az emberek sokaságát Isten ösvényéről. A törvény áthágásának útját kívánatosnak tünteti fel, de a *'vége a halálra menő út'* (Péld 14:12). Boldogok azok, akik – megkockáztatva az ezen az úton való járást – megtanulták, hogy milyen keserűek a bűn gyümölcsei, és kellő időben letértek a bűn útjáról” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó. 670. o.).

„A test és lélek gyógyítására a hálás és dicsőítő lelkületnél nincs jobb orvosság. Éppoly kötelességünk leküzdeni a búskomorságot, az elégedetlen gondolatokat és érzéseket, mint imádkozni. Ha úton vagyunk a menny felé – Atyánk háza felé –, hogyan járhatunk egész úton sóhajtozva, panaszkodva, siránkozva, mint egy gyászmenet?!

Azok az állítólagos keresztények, akik állandóan panaszkodnak, és akik a jókedvet és vidámságot bűnnek tartják, nem tudják, mi az igazi vallás” (Ellen G. White: *A Nagy Orvos lábnyomán*. Budapest, 1998, Advent Kiadó. 175. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Beszélgessünk arról, hogy a valóságnak csak szűk mezsgyéjét láthatjuk. Mit jelent ez? Mi mindenről tudjuk, hogy létezik, pedig nem látható. Például mennyi rádióhullám (mobiltelefon hívás, műholdas program, rádióműsor) kering körülöttünk is, amelyeket nem érzékelünk! Hogyan figyelmeztet észlelésünk korlátaira ezeknek a valósága? Erre gondolva hogyan fogadhatjuk el például az angyalok létezését, noha őket sem látjuk?
2. Miért fontos tisztában lenni azzal, hogy valóban létezik emberi szabad akarat és választási szabadság, még ha végső soron minden Isten irányítása alatt van is? Látszólag egymásnak ellentmond ez a két fogalom (az emberi szabad akarat és Isten mindenképp felett való uralma), pedig mindkettőt tanítja a Biblia. Hogyan tudjuk összhangba hozni a kettőt?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY: SZÍVEM SZEMÉBE

*„aztán mégis nélkülem
lesz egyszerre nagy sárga szívé”*

(Kalász Márton)

Itt szeretek ücsörögni,
a nagy diófa árnyékában,
amit még apósomtól kaptunk,
amikor a gyerekek
kicsik voltak. Ő ültette
szent kezével.
Elfeküdni a zöld lomb alatt;
itt megtörnek hátamon
a sötét hullámok csontjai.
Ide járnak összeállni
szétdobált csodáim.
S amikor a fa levelei közt
agonizálni kezd
a lemenő nap sugara,
szívem szemébe csapódik
a kereszt-arcú
szeretet.